

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

23 In quibus sit potestas canonicas leges condendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](#)

condendi leges cum quia non habent altam & supremam iurisdictionem, que ad leges ferendas requiritur: cum quia sequentia cauilarum regulariter habent iurca. si dicas, si de excusis, tu vel si aliquod habent, est in causis iuris momentis, & cum maxima dependencia a ciuitate, vel alio superiore indice: ita Bonac. & Suar. supra.

An vero possit facere aliqua statuta petrissoria ad rectam & Politicam eorum administrationem, quaeque leges ciuiles & municipales non cuperent? Affirmas. Erit in d. lomnes populi, Sylvest. ver. lex. q.4. Maria Burgensis & alii relati a Salas disp. 7. sed. 14. quia cum communia sit illis potestas gubernativa & legislatione videatur concessa. At tenendum est cum Bonacina, Suar. & Salas super non posse facere statuta, quia vim legis habent, quia hoc est habere integrę potestatem condendi leges ac habere res publica, supremam potestatem habens: haec enim nullas alias leges statutae potest, nisi quia ad rectam subditorum gubernacionem conducant. Si igitur illi populi minores haec euan potestam haberent pro suis incolis, nullam à republica iuris differentiam habentur nisi in extensione subditorum. Poterunt tamen huiusmodi populi conventiones aliquas facere inter se, quibus in vi contractus obligentur, poteruntque aliquia præcepta subditus imponere, sicut potest paterfamilias pro sua domo non potest, sed temporalia & quia à principe teuocati poterent sic Suar. c.9.n.17. Bonac. disp. 1. q.1 p.3. n.11. fin. cum D. Th. q.90. art. 3.

P V N C T V M XXIII.

In quibus sit potestas canonicas leges condendi.

- 3 Ponitifex hanc potestatem habet à Christo,
- 2 Non pender Pontifex in vñ huius potestatis à Concilio.
- 3 Neque item pender à concilio, vel consensu Cardinalium,
- 4 Episcopus in suo Episcopatu leges ferre potest ex potestate à Ponte fice accepta,
- 5 Proponit quendam obiectio, ob quam sentit Vazquez, Episcopo, pot immidiata à Christo accipere facultatem.
- 6 Satis obiectio precedens.
- 7 Ep. Ipus electus. Et confirmatus, hanc habet potestatem.
- 8 In rebus gravioribus non potest Episcopus in coniuncto Pontifice leges ferre, & que res graviores dicantur.
- 9 Quando Pontifex consuli non potest, potest dispensare, non legē Pontificiam abrogare.
- 10 Conſenſu cleri, aut capituli non indiget Episcopus ad leges ferendam.
- 11 Quid dicendum de Archiepiscopo, Patriarcha, aliisque Prelatis Episcopo superioribus.
- 12 Legatus summi Pontificis non solum pro tempore legationis, sed illo finito leges ferre potest.
- 13 Sandis Patribus, & Doctribus non est data potestas condendi legem.
- 14 Concilium uidente Pontifice congregatum absque eius auctoritate, nullam potestam habet ferendi leges.
- 15 Congregatum eius nomine probabilitus conſeo non habere potestam leges ferendi obligantes Ecclesiam, quoniamque Pontifex eas approbet.
- 16 Quid dicendum de Concilio congregato tempore schismatis, vel mortuo Pontifice.
- 17 A Concilio ad Pontificem dasur appellatio.
- 18 Quid dicendum de Conciliis provincialibus, nationalibus, & diocesanis.
- 19 Congregatio Cardinalium qua ratione leges ferre possit.
- 20 Remanente uno Cardinale in concilio, aliis descendebitibus probabilitus conſeo non posse Pontificem eligi ab eo.
- 21 Capitulum Sede vacante non posse leges ferre, quibus probetur.
- 22 Probabilitus est leges ferre posse.
- 23 Satis rationib. n.21 adducit.
- 24 Capitulum uidente Episcopo, nullam videtur habere potestam condendi leges obligantes etiam ipsos capitulares.
- 25 Tenendum tamen est oppositum, & sit satis rationi contraria.
- 26 Quia ratione Ecclesie collegiate, universitates, collegia, confraternites leges ferre possint.
- 27 Religiosorum communites habent potestatem leges ferendi.
- 28 Abbatiss. & Monialium Prefecta, non habeant iurisdictionem.
- 29 Quibus delegari possit à Pontifice potestas leges ferendi pro tota Ecclesia. Proposuntur varijs dicendi modi.
- 30 Quid tenendum.
- 31 Auferminis haec potestas delegabilis sit.

Nemini Catholicorum dubium esse potest esse hanc potestatem in Pontifice Petri successore, qui illi commissa est potestas gubernativa Ecclesie, que sine legislativa mediate à Christo Domino: non enim pro solo Petro dictum

Ferd. de Castro Sum. Mor. pars I

est, Super hanc petram adiudicabo Ecclesiam meam, sed pro omnibus eius successoribus: omnibus enim dictum est. Quodcumque ligaueris super terram, eris legatum & in celo: & quodcumque solueris, eris solutum. Ratio est manifesta quia est potestas supernaturalis. Ergo solum à Christo haberi potest. Dices, haberi quidem à Christo, sed medio Concilio, seu Cardinalium congregatio. Sed contra: quia Christus non contulit Ecclesie hanc potestatem, vt in Petrum transferret, sed immediate constituit Petru, & ex illo successores detinuntur: c. nouis, de indic. cap. signi scisti, de elect. & deciditur in Concil. Trident. sess. 14. c. & alia plura congruit Suar. lib. 4. de legibus, cap. 3. Salas disp. 8. sed. 3. Bellarm. lib. 4. de Roman. Pontif. cap. 23. & seq. Requiritur tamen, vt persona cui est conferrenda à Christo haec potestas, ab omnibus eligitur, quia neque eligitur à Christo immediatè neque iure sanguinis succedit.

2 Ex quo fit manifeste Primo Pontificis potestatem à Concilio non pendere. Tum quia est à Christo immediate, tum quia Pontifex est supra Concilium etiam generale: tota enim authoritas Concilii est dependens à Pontifice, vt ostendit Card. Bellarm. 2 de Concil. c. 14. Azor tom. 2. lib. 5. cap. 12. q. 3. Valent. 2. disp. 3. q. 9. p. 7. Molin de iustit. tract. 2. disp. 21. Salas disp. 7. legibus. n. 25. & 70.

3 Fit secundo, neque pendere Pontificem in vñ huius potestatis à Concilio, vel consensu Cardinalium: sine contentu enim ipsorum, immo ipsi contradicentibus potest Pontifex leges valide ferre. Nam pontifex habet eandem potestatem, ac habuit. Petrus cuius est immediatus successor: ed Petrus independenter ab aliis Apostolis potuit leges ferre. Ergo à fortiori: Pontifex independenter à Concilio Cardinalium id ipsum potest. Addit nullibi à Christo Domino haec dependencia fuit insinuata, sed potius contraria, cum ioh. Petru dictum sit, Super hanc petram adiudicabo Ecclesiam meam, &c & satis videtur decimum in cap. cuncta 9. q. 3. vbi dicitur, Apostolica Sedes sine ultra Synodo procedens, ostendit & dicit habere potestas. Quare si aliquando Concilium Cardinalium Pontifex expostulat ad leges ferendas, non est ex necessitate, sed ex auctoritate, eo quod convenienter est, ut omnes intelligant summa maturitate & prudenter Ecclesie gubernare & ira tener latè probans Felinus in rubr. de constitutionibus, num. 2. Decius ibi lect. 1. q. 3. & alii, quos referit & lequitur Suarez lib. 4. de legibus, cap. 3. n. 14. Neque illo modo probanda est contraria sententia, quam pro virtibus defendit Andreas Siculus tractat. de præstat. Cardinal. part. 1. quaest. 1. Cardinalis consil. 1. 13. Ioan. Moractus, & Ancharen. in c. super eo de bare, in 6. Sed nullum pro le adducuntur sumnum fundatum, nam illud, quod sumitur ex vñ, & coniunctione, præterquam, quod nulla est, cum iuxta Pontifex absolute confilio Cardinalium leges ferat. Pontificis potestatem, quia est de iure divino, adstringere, aut limitare nullo modo potest.

4 Quod si de Episcopis loquamus certum est Episcopos in suo Episcopatu leges ferre posse, habetur expressè cap. 2. de maior. & obedienc. cap. 2. de constitut. in 6. & traducti communiter Doctores in rubr. & in c. cum omnes, c. cum accessissent, de constitutione. Hac autem potestas à Pontifice, tanquam à primo fore manavit: non enim illam à Christo Domino immediate accepunt. Soli enim Petru & eius successoribus dictum est patre oves meas. Ergo solum Pontifex eam immediate à Christo receperit, reliqui vero medio. Pontifice. Item si à Christo immediate recipienti ali potestati potestatem legislatum, non potest Pontifex illorum potestatem minorem, aut tollere, sed esset à Pontifice omnino independens, rite à superiore concessa. Consequens est omnino fallum. Ergo, Denique, quia id est definitum à Leone in cap. ita Dominus, 19. distinet vbi de potestate Petri diciunt, à Christo Domino fuisse illi donatum, vt ab ipso quasi a quedam capite, donat sua velut in omni corpus diffundetur. Et Gregorius in cap. decreto, 2. q. 6. inquit Romana Ecclesia vices suas ita aliis impunitius Ecclesias, ut in parte sint vocatae, solicitudinibus, non in plenitudinem potestatis; aliaque plura congruit in huius confirmationem Bellarm. lib. 2. de Roman. Pontif. c. 15. & lib. 4. cap. 14. Valent. tom. 2. disp. 9. p. 1. punct. 7. Suar. de censor. disp. 1. sect. 2. n. 7. & de paucitent. disp. 16. sect. 3. & specia. lib. 4. de legib. c. 4. n. 6. Salas disp. 8. sect. 3. Bonacina disp. 1. q. 1. p. 3. n. 5.

5 Sed obiectus primo, Episcopos esse successores Apostolorum cap. in novo dicitur. 2. 1. Sed Apostoli omnes immediate à Christo accepunt potestatem legislatum. Ergo etiam Episcopi à Christo accipiunt. Confirmata ex verbis Christi Matth. 28. Quodcumque ligaueris super terram, eris ligatum & in celo quia non solum ad Petrum, sed omnes Apostolorum dicta fuere. Ergo omnes Apostolorum successores habent potestatem ligandi per leges à Christo. Secundo Episcopi constituti sunt à Christo Domino, vt specialiter Ecclesiam gubernarent, quia Pontifex per e. & immediate toti oibi praetens est non poterat: quia ratione dixi. Paulus Ad Cor. 2. o. est à Spiritu sancto positus Episcopos regere Ecclesiam Dei, sed Ecclesia regi, & gubernari non potest sine potestate legislativa. Ergo si à Christo constituti fuerint Episcopi, & Reatores Ecclesiarum constituti fuerint & legislatores. Tertio Episcopi habent potestatem ordinariam

K nati

natum. Ergo non delegata à Pontifice Quarto stare optimè potest Episcoporum potestatem dependentem esse à Pontifice & nihilominus à Christo recipi, quia potest dependere à Pontifice in aſſignatione materiæ, & ſubditorum, non in ipsam potestate, & illius uſu materiæ iam aſſignata. Quare quilibet Episcopus, eo ipso, quod Epilcopus eſt, & tuncſellor Apostolorum, dicit potest iurisdictionem habere in potentiā, ſeu in habitu, dependere tamen à Pontifice in materiæ aſſignatione. Sic ut elementum ignis verè habet in le potentiā comburendi, & comburendi non potest nisi materia ei applicetur.

Propter hanc Valq. 1. 1. diſp. 4. 2. cap. 2. lequuntur a Christo de iuſta hereticorum puni. c. 2. 4. affirmare autem eſt omnes Episcopos immediate à Christo domino potestatem iurisdictionis accepit, dependentem tamen à Pontifice, quoad materiæ, & ſubditorum aſſignationem.

6 Sed, ut optimè expedit Sua. lib. 4. cap. 4. leuiſtunt hæc fundamento, ut a communi & recepta Theologorum, iuriſperitorum ſententia recendendum eſt. Fator, inquam, Epilcopos ſuccelfores eſcīt Apostolorum non in Apofolatu, tēd in Epilcopatu, horum eſt in conſeratione, non in iurisdictione, alias aequalem cum Pontifice habent potestatem, & eodem modo repondeo ad locum Matth. 18.

Ad ſecondum repondeo Epilcoporum conſecrationem à Christo ſe inmediate iuſtitutam gubernationem à Pontifice, cui in qua, p̄cepit, ut Epilcopos eraret, & iurisdictionem confeſſeret, propt̄ illi conuenientis viuim fuit. Ne obſta Epilcopos ſit à Pontifice poſtos, eſt poſtos a Spiritu sancto, ſiquidem Spiritus sanctus iuſpirauit, & prouidit, ut ſic ponereatur. Neque ex hoc quod Reatores conſtruit ſint Eccleſiarum, infertur neceſſario debere eſte legi ſtatutes poterit enim regere, imponendo temporalia piaſcepta: ſicuti gubernatores ſeculares ſupremo Principi ſubi. Et.

Ad tertium concedo habere potestatem odiariam, ſed à Pontifice dicunt autem ordinaria quia ratione officii conceditur, & cum potest delegandi.

Ad quartum nego intelligi poſſe potestatem Epilcoporum recipi a Christo immediate & dependere à Pontifice in aſſignatione materiæ, & ſubditorum. Nam illa dependency tollit omnino modum potestatem antecedentem quia enim iurisdictione, & potestas eſt potest ſine ſubdiſio. Alias quilibet homo potest dici habere potestem regiam in habitu, qui habet potestem in Regem eligatur.

Adeo vel illa potestas in habitu, quam Epilcopi habent, a Christo immediate eft ratione conſecrationis Epilcopalis, vel ratione electionis & conſimationis: Non ratione conſecrationis Epilcopalis, alias habent potestem ſine illo termino, & aequalem Pontifici, qui non eſt vnde limitetur. Quid eft omnino faſum & contra ſum: cum ſapere videamus iplos conſecratos nullam habere iurisdictionem, dum non eſt illis Epilcopatus aſſignata, ſeu iurisdictione à Pontifice confeſſa, ex cap. inter corporalia de traſlationi Epilcopi. Quid autem per electionem, & conſimationem illam non habent a Christo eft maniſtum: alias quilibet Patriatus illam habet, habent ergo illam à Pontifice.

7 Dubium tamen eſt, an eo ipſo, quod Epilcopus ſit electus, & conſummat habet hanc potestatem, vel indiget ſpeciali confeſſione ſe à Scāle Apoſtolica.

Repondeo non indigere confeſſione ſpeciali, ſed iure ipſo eſt illi confeſſum leges condere conuenientes ſuo Epilcopatu, habet cap. 2. de maior. & obediens. & cap. 2. de confiſt. in. 6. & tradunt omnes Leges tamē debent eſt non repugnantes legibus Pontificis, quia inferior leges ſuperiorē abrogare non potest. Quocunq; non potest leges condere repugnantes iuri communis, aut ſtatutis a Pontifice conſirmatis, colligunt ex 6. 1. & 2. de reliq. & venerab. Sanct. & cap. 1. de traſlationi Epilcopi, & tradit Nauart, ſit de regul. lib. 3. confiſ. 2. 6. num. 8. Sua. lib. 4. cap. 5. num. 2. Salas diſp. 8. de leg. ſel. 6. n. 4. Sanchez lib. 3. de marini, diſp. 7. n. 30. Bonac. diſp. 1. q. 1. n. 23. & alii immuniti apud p̄ficiat Doctores.

8 Ex ha doctina ſit non poſſe Epilcopos leges condere in rebus grauioribus: tum quia haec ex generali regula ſunt Pontifici relata, & maiores, de Baptismo, & de traſlationi Epilcopi. Refervantur, inquam haec in ſignum ſupremæ potestatis, & ut maioriſtū coſilio ſiantur etiam, quia haec grauiores ſapere aduerſantur iuri communis, ſic Doctores ſupra relati. Quae autē dicantur haec grauiores optimè explicit Sua. & Salas ſupra, tum enim quia ad universalem Eccleſiam ex ſe perirent, qualis eſt definitio aliquid veritatis fidei, canonizatio Sanctorum, ſacerdotium contineat, reuocatio conſuetudinis, vel priuilegiū vniuersalitatis & communis, nam Eccleſiam alteri ſubiacere, aut Epilcopatus vniue, aut diuidere, &c.

9 Potest tamen, ut bene aduerſit, Bonacina ſupra, cum Decio c. 1. ſe clerici. §. de adulterio, nro. 31. de iudicis & aliis relatis à Salas diſp. 8. de legibus ſel. 6. n. 40. in aliquo particuliſtati caſu diſp. 1. in iure communis dum ſuperior consuli non potest. Sed penitale in iure communis dum ſuperior consuli non potest. Sed hoc non eſt legem contraria iuri communis ferre, ſed ius commune interpretari aut in illo pro aliquo caſu singulari dispensare.

10 Sed inquires. Indigebitne Epilcopus conſensu cleri, aut Capituſ ad leges ferendas?

Repondeo non indigere, quia potestas nullib; invenit conſentia cum hac dependentia, & limitatione, ſolum pro feciſ ſtaudis requiriſt conſensu cleri, aut etiam populi, cap. 1. de feris, & pro alienandis rebus. Eccleſia conſensu Capituſ cap. 2. ſe, de locat. c. nouit. cap. quando, de his que ſunt a prelato ſine conſensu capitulo. Ex his non eſt defumendum argumentum ad alios caſus, ut arguit Panormit. c. 1. de off. deleg. & ita tenet alios referens Salas ſel. 7. n. 41. Sua. c. 5. n. 2. Bonac. n. 24. Vafq. diſp. 1. 1. cap. 2.

11 Ex hiſ infertur, quid dicendum ſit de aliis Praefatis ſuperioribus, Archiepilopis, Patriarchis, ſeu primatibus. Et quidem in ſua diſcreti poſſe leges ferre ut dictum eſt de Epilcopo, nemini eſt dubium, quia ibi habent propriam iurisdictionem. Condere autem leges obligantes totam prouinciam seu Metropolim, non poſſunt, niſi in prouinciali Concilio, & de conſenſu comprouincialium Epilcoporum, habetur expreſſio in enclitis Primis, 9. quaſt. 3. ibi nullus primas, vel metropolitani diſcretum in Eccleſiam, vel parochiam, aut aliquem de eius parochia praſentem excommunicare vel iudicare, vel aliquid agere abque eius conſilio, vel iudicio, & inſta: Si quis Metropolitanus Epilcopus ſine conſilio & voluntate omniū comprouincialium Epilcoporum aliquid agere tentaverit, gradus ſu periculo ſubiacet, & quā egerit, irriſt habentur, & inane, id habent eſt ſicut olim, de inciſi Salas de leg. diſp. 8. ſel. 9. n. 48. Sanchez lib. 8. de matrim. diſp. 17. num. 3. Salas lib. 4. de legibus, cap. 5. num. 2. Bonacina diſp. 1. quaſt. 1. punct. 3. num. 4. 5. qui except ſub dubio tempus visitationis led tunc non longes, led praecipita impoſtere potest cum non ſint perpeſio duratura, quod ad rationem legi neccſario requiri, ut bene probat Salas lib. 1. c. 10. n. 7.

12 De legato Summi Pontificis, quod leges ferre poſſit obligantes totam prouinciam, non ſolum tempore legationis eſt illo finito, donec a Pontifice, vel alio legato reuocetur, conſeat ex cap. 1. de offiſio legati, vbi haec potestas illi conceditur. Cardinali Romanus eſt vi ſui tituli, & dignitatis ſolum potest ferre leges obligantes ſuum Eccleſiam, quia ſolum ibi habet iurisdictionem, colliguntur ex cap. his qua. de maior. & obediens. cap. quādam, de electione, & ibi Panormit. Bonacina p. 3. num. 1. 6. Sua. lib. 4. de lex. c. 5. n. 4. Salas diſp. 8. ſel. 8. n. 4. 5. ſebastian. Medicis de leg. p. 1. q. 10. & alii plures ab eisdem relati. Alii prelati exempli quales ſunt abbates aliqui iurisdictionem Epilcopalem habentes, poſſunt leges ferre, niſi ei aliquo modo ſit prohibiſtum, aut ex conſuetudine requiri conſentia cleri vel Capituſ, ſic Sua. ſupra; quia haec potestas legi ſuſtia eft potestis iurisdictionis non confeſſationis.

13 Solum de ſanctis Patribus & Eccleſia Doctoribus, potest eſt dubium, an illi ſit data potestas condendi leges: Et quidem non eſt illi daram hanc potestam tradit optimè gloria diſp. 20. in prie. & Felic. Panormit. & Dicetus in cap. no. iniſtencia de conſtitutione, & colliguntur ex hoſtienti cap. ſolit. de ſententia excommunicant. in 6.

Dices. Eſto illi data non ſit talis potestas, ut cum eorum ſententia in decreto inferuntur, à Gratiano, vim legis habere debeat ex tacito conſentio Pontificis.

Repondeo negando alſumptum, (quamvis contra reueat Feſtius cum aliis cap. 2. de reſcripsiſ. num. 45.) quia nullib; invenitur Pontificis approbaſe, leges ea, quae in Decreto a Gratiano reuertuntur. Alias etiam de laſa Imperatorum, & leges ciuiles inſtituta in Decreto vim legis canonice habent præterea non nulla inferuntur Gratianus in Decreto, ut bene aduerſit Sua. propria originalibus diſſimilis, ac proinde emendata ſunt. Non eft inferendum vim legis habere ex eo, quod in Decreto Gratiani conteinantur: habent tamen magnum auſtoritatem, ratione cuius ſequentia ſunt ex equitate; & ita tenet glossa cap. 2. de rebus Eccleſia non alienandis, verbo rora. Gratius, Dicetus, Panormit. & ali cap. 2. de reſcripsiſ. Nauart, de redditib; Eccleſiaſ. qu. 3. mon. 1. 2. num. 5. Sanchez lib. 9. de matrim. diſp. 12. n. 3. circa medium & num. 5. Bonacina punct. 2. circa ſuſt. Salas lib. 4. cap. 5. num. 7. Salas de leg. diſp. 8. ſel. 13. Valent. 2. 2. diſp. 6. quaſt. 6. n. 5. & alii plures ab eisdem relati, aduerſant tamē ſupradicti Doctores aliquando ſententias Patrium & leges ciuiles a Pontifice canonizati, hoc eft tanquam leges proprias promulgati, & in Decretibus inferi & tuco clarum eft vim legis habere ex voluntate Pontificis. Secundo aduerſum ſepe ſanctos Patres leg. & precepto aliquo naturali, aut diuino, a Christo vel apolloſis tradito aut Eccleſia traditione introducti, etati, & tuco illiſ creditum eft non tanquam legiſtatoribus, ſed tanquam testibus ſide digniſt iuxta maiorē, vel minorē conſentiuſ ſanctorum Patrium in ea te.

Ex hiſ infero non habere vim legi uniuersaliſ decreta particularium Epilcoporum aut Conciliorum etiam a Pontifice allegentur si tamen non fuerint ab illo vel alio Pontifice approbat, retinent enim ſolum primaziam ſuam diſpoſitionem, & authoritatem, ut bene tradit Valent. Th. Sanchez, Bonac. & Salas ſupra & Sua. c. 6. n. 10.

14 Rufus de Conciliis videndam eft, an potestam habent condendi leges.

Si generale Concilium vivente Pontifice non fuerit eius auctoritate, & consensu congregatum, certum est nullam auctoritatem habere leges condendi obligantes Ecclesiam: ut optimè tradit Belarim, 2. de Consil. cap. 24. Salas disp. 8. de leg. fct. 4. Molina de inst. tr. 2. disp. 21. Suarez lib. 4. de leg. cap. 5. num. 3, quia nullibi invenitur haec poecetas à Christo concessa. Haec enim poecetas leges canonicas ferentur dura fuit Petrus, & eis successoribus, & ex illis tanquam ex capite ad reliqua membra derivanda est. Item hoc Concilium cum non sit legitime congregatum, non est verum Concilium, deficet enim illi caput.

15 At si Concilium auctoritate Pontificis congregatum sit, placet Bonac. disp. 1. q. 1. p. 3. n. 13, posse leges, & ita ita generalia facere, quia sic illi à Pontifice et concessa facultas. Idem significavit Soto 4. d. 10. q. 1. art. 4. ad 2. Vt. in relect. 2. de potestatis Papae q. 1. n. 6. Probatur ex eo, quod frusta conuocatores ad leges contendunt, si leges ferre non possunt.

Mihi tamen probabilius est non posse Concilium leges ferre obligantes totam Ecclesiam, antequam à Pontifice approbentur, qui nullibi invenitur talis facultas à Pontifice concessa, & ex iuri contrarium constat: liquid omnia Concilia generalia, à summo Pontifice proculabunt suorum decretorum confirmationem, & eccl. Trident. fct. 25. in fin. Ergo ante hanc confirmationem iudicavit Concilium leges, & dicentes à se facte obligationem toti Ecclesiæ imponere non posse: & ita tenet Nauar. lib. conf. ita de confit. conf. t. n. 4. Caeci episc. de comparat. Papa, Concil. Tetracremata lib. 2. sum. cap. 7. Suarez lib. 4. de leg. c. 6. n. 3. Salas, Molin. & Belarim. s/p.

16 Sed quid dicendum de concilio congregato ob defectum Pontificis, vel quia ipse (quod Deus adiuvat) hæreticus fatus est, vel electus schismatis inter electos, & ignoratus, quis fuerit legitimus?

Respondeo in tali casu posse Concilium ea statuere, quæ redi Ecclesiæ gubernationi pro illo tempore viva fuerint, quia hoc naturali iuri illi consentit, ne Ecclesia omni remedio defluens videatur. Non tamen poterit leges condere perpetuoduratas, quia nullibi inveniuntur concessa talis potestas: sic Suarez fpt. num. 4.

17 Ex his infraferunt à Concilio, cui Pontifex non assisteret, dati posse appellationem ad Positivem, quia datur appellatio ad factorem: sic docet Sebastianus, Medicis de leg. 1. p. quaf. 9. Salas disp. 8. fct. 14. circa finem Bonacina disp. 1. quaf. 1. punct. 3. num. 13 & colligitur ex L. f. quaf. 6. Et à quo Et ex cap. super quaf. 10. vers. pörò de officio delegati. Et si Pontifex ei Concilio assisteret, dati non potest appellatio, quia esse appellatio cuiusdem ad idem tribunal, quod nullo modo licet, ex cap. nemo, cap. cuncta. 9. quaf. 3.

18 Alia vero Concilia particularia sunt in triplici differentiatione, Nationalia, Provincialis, & Diocesana. Nationalia, quando omnes Episcopi, & Archiepiscopi alicuius nationis, sub uno Primatu, seu Patriarcha congregantur. Provincialis, ubi sub uno Archiepiscopo Episcopi suffraganei conuenient. Diocesana, in quo Rectores Ecclesiastici, Abbates, & priores ingunatur cum suo Episcopo: & quod Concilium vocatur Synodus Diocesana. Et quidem omnia haec Concilia habere potestatem leges ferendis pro suo territorio, est res indubitata: nam si quilibet Prelatus seu fons à suo clero potest leges ferre, à fortiori ex eius consensu, & colligitur ex cap. Catholic. 11. dft. Et cap. Concil. dft. 17. cap. regula. dft. 3. & placit. 12. quaf. 3. At nullo modo possunt leges ferre obligantes totam Ecclesiam, quia non possunt obligare extra territorium. Aliquando ramen à Pontifice decreta Concilij provincialium approbantur pro rata Ecclesiæ, & tunc ratione approbationis vim legis vniuersalibus habent, non vero, vt tali Concilio emanantur. Haec autem approbatio, vt dixi, non est colligenda ex eo, quod in Decreto Gratiani continetur, sed ex aliis decretis Pontificis, vel ex traditione: & in his conuenit Suarez, lib. 4. de legibus, cap. 6. num. 8. Bonacina disputa. 1. quaf. 1. punct. 1. num. 14. Salas disp. 7. fct. 15. num. 79. Valenti. 2. 2. disput. 1. quaf. 1. punct. 7. Bonac. ibi quaf. 1. art. 10. sub. 3. ubi notant, quia fuerint haec Concilia à Pontifice approbata, & adiuvante. Concilia non generalia erant posse in suis decretis: quia non sunt leges vniuersales, neque de rebus gravioribus. At si à Pontifice pro sua Ecclesia approbatur, caceste omni eritote; quia Pontifex pro potest, virope, qui infallibilem habet diuini Spiritus assistancem.

19 Rursum dicendum est de congregatio Cathedraticum, de quibus certum est pulam habere potestatem condendi leges excedentes suum territorium, neque vivente Pontifice, neque vacante. Sede. So um enim illis conceditur Sede vacante: vt ea fuerint, quae pro electione Summi Pontificis, & pro Ecclesiæ defensione, & periculorum occurrentium, viva fuerint expedite, ex cap. obi. periculum. de elect. in 6. Et cauetur, ne se in alio negotio intromittant, & quidquid alius fecerint, irritum, & inane decernatur in Clement. ne Romani de elect. Quaticulis, occurrentibus, neque legem statuere, quia lex Ferdinand. de Castro Sum. Mor. pars I.

est statutum permanens& ita traditum alios referens Salas disp. 8. fct. 8. Suarez lib. 4. c. 6. n. 5. Bonac. disp. 1. q. 1. punct. 3. n. 2. 6. Neque obstat collegium Cathedraticum assimilari Senatu Romano, ex c. Constantinus 2. 96. distin& que non assimilatur Senatu in potestate leges condendi, ita in honore, & dignitate: non enim Constantinus hanc potestatem. cum sit spiritualis, date potestat Cadinalibus, sed à Pontifice necessariò debet prouenire. Item non obstat collegium habere potestatem eligendi summorum Pontificis, & consequenter creandi legistatorum universalium, vt dicamus habere potestatem leges condendi, quia solùm ad elect. omnem Pontificis est illi concessa facultas: facultas autem concedi potest ad actum nobilorem inferiori denegari, sicut à Christo concedit omnibus Sacerdotibus potestas conferandi eius corpus, non tamen concerandi calices, vt recte expendant glossa in Clement. 2. de elect. verb. potestatis. Suarez lib. 4. c. 6. n. 5. Bonac. disp. 1. q. 1. punct. 3. n. 26. Salas disp. 8. fct. 8.

20 Aduenit tamen Bonacina: si omnes Cardinales, vno excepto, & conclavi discedant, posse ab eo, qui remansit, Pontificem eligi, quia omnes alii repurari debent, ac si è vita decessissent. Probabilis credo non posse, sed reputandum est, ac si nunquam in concilio fuissent Cardinales congregati; sive quicq. cap. obi. periculum. Et Clement. ne Romani, quæ semper loquuntur de numero plurimi, imo de collegio, & certu, qui non videatur esse unus, neque duo, sed ad ministrum. l. Noratus, ff de verb. signif.

21 Insuper dubitabit potest de Capitulo Ecclesiastico, quod sumi potest sede vacante, vel Episcopo vivente, si tumular Capitulum Sede vacante, plures Doctores sentiant leges ferre non posse obligantes totam diocesem: sic Sebastianus Medicis 1. pars de legibus, quaf. 16. Salas de legibus, disp. 8. fct. 15. num. 36. Primo, quia solùm illi conceditur administrationis temporalium, & spiritualium rerum pro limitato tempore. Ego non conceditur illi potestas condendi leges, quæ de se sunt perpetuae. Secundo, Capitulo conceditur ea facultas, quæ necessaria est ad Ecclesiæ gubernationem Episcopo absente: quia Capitulum, vt dicit glossa Clement. 1. de heret. verb. Capituli, illi necessarius, non voluntarius administrator: sed ad hanc gubernationem voluntarium non videatur: necessaria facultas condendi leges, per praceptorum enim impositionem sufficienter prouideri potest, sicut duximus de collegio Cardinalium, & Concilio generali Pontificis, Sede vacante. Ergo. Tertio, si leges condere potest, potest & antiquas latas ab Episcopis abrogare, quia poterunt esse illis contraria. Sed hoc videatur esse contra cap. 1. ne Sede vacante aliquid innoveret, & contra glossam cap. 1. qua de rebus, 12. q. 2. vbi dicit, non posse Capitulum Sede vacante mutare statutum Episcopi, id est, statutum, vt legi Felicis, c. cum omnes, de constit. vam. 10. Quartio, Capitulum Sede vacante non potest præbendas conferre, cap. 1. ne Sede vacante, ibi, cum nunquam inueniatur causum in iure, quid Capitulum vacante Sede fungatur vice Episcopi in collationibus præbendarum. Ergo non ex eo, quod illi concessa sit administratio temporalium, & spiritualium rerum, concessa concessa potestas leges ferendi.

22 Nihilominus probabilius censeo cum communi sententia, Capitulum Sede vacante posse leges ferre obligantes totam provinciam, quoque à Pontifice, vel Episcopo successore reuocentur: sic Panormitanus cap. cap. olim, de maior. Et obed. Et cap. 1. num. 4. Felius cap. cum omnes, de constit. vam. 9. Sylvestris, verb. Capitulum, quaf. 6. Bonacina disp. 1. quaf. 1. punct. 3. n. 29. Suarez lib. 4. de legibus, cap. 6. n. 14. Paulus de potestate Capit. Sede vacante, quaf. 6. Ratio præcipua est. quia Capitulum Sede vacante succedit in administratione temporalium, & spiritualium rerum totius diocesis, cap. cum olim de maior. Et obed. Et cap. 1. num. 6. Et Episcopus, Et r. v. de supplenda neglig. præst. in 6. & Trid. fct. 24. cap. 16. Sed administratio esse non potest iurisdictionis. Ergo succedit in iurisdictione Episcopi. Ergo in potestate ferendi leges. Proba hanc consequentiam quia favet, & potestas retinendi non debet, sive manifesto textu, & ratione: at qui nullus est rex, neque ratio summa denegat Capitulo potestatem leges ferendi, & ex alia parte in generali administratione potest seruata proprietate verborum conineri. Ergo. Er confirmo. Capitulum sede vacante præstat omnia officia iurisdictionis, que præstat Episcopus, nisi ei specialiter prohibetur: & sic dispensat in irregularitate, in denunciacionibus matrimonij, in intestibus, in illegitimitate ad ordinem, & ad beneficium simplex, vt ex propriis materiis collat. & tradit Bonacina, Salas, & alij s. præ. Sed potestas condendi leges, est potestas iurisdictionis. & ex alia parte non est denegata Capitulo. Ergo potest. Addo exercitum huius potestatis non esse Ecclesiæ, neque Episcopo successori damno um potius quam potestatim impendi præcepta, quam nullus dubitat Capitulum habere, quia legem esse per modum litarum, vel præcepti, parum Ecclesiæ interest, dum durat præceptum: aduersante autem nos Episcopo, iam liberum illi est statutum abrogare, si expediens esse non indicat.

23 Neque obstant contraria. Ad primum dico, esti Capitulo concedatur pro limitato tempore administratio: at pro eo tempore concedatur tota potestas

restas Episcopi: sicuti Vicario Episcopi ad tempus signato concedit & Episcopus potestatem suam, & Legato Pontificis ad tempus misso concedit Ponitifex potestatem facendi leges in perpetuum duratas.

Ad secundum admitto Capitulum esse administratorem necessarium dicere, quia necessarium uocatur, & iurisdictione Episcopi in ilium transmissa necessariò est. Nego tamen inde inferi leges ferre non posse, quia ultra per praecipuum impositionem poterat malis occurrentibus prouidei: at non ita bene. Adeo esse necessarium gubernatorem, quod potestat, quia necessariò illam habet, non tamquam quod modum gubernandi: non enim arctatum est Capitulum in modo gubernationis, sed potest aliquando per praecipa, aliquando per leges, aliquando solam impositionem praemium de dicta subditam coactere. N. qui est simile de collegio Cardinalium & Concilio generali; in quibus non potest potestis legislativa Pontificis, que est de iure divino, transire: ex iure autem humano potius denegata est ex Clement. ne Romani, de elect., & iolum concessa in his, quae ad electionem Romana pertinet, & praecauda mala, quia Ecclesia accidere possit in illo tempore: at contra accidit in Capitulo sede vacante: cui à iure est potestis aboluta concessa ad omnia, & solum in aliquibus casibus limitata: non igitur extendenda est limitatio ultra illas.

Ad tertium concedo, posse leges latas ab Episcopo praedecessore abrogare: neque hoc obstat textu in c.p. noni, ne sede vacante: quia ibi iolum dicitur, ne de vacante aliiquid de bonis pertinencibus ad Ecclesiam, & dignitatim in Episcopate iniquum fuerit. Sicuti neque Episcopus bona Ecclesia vacatis sibi subiectae alienae potest, cap. si quis Episcopus, 10. q. 2. Non tamen auctor dicunt de inquisitione legum: quapropter immemor omen status Episcopi, mutauit Felinus in statuum.

Ad quartum concedo non posse praebendas Episcopo petentes Capitulum conferre, qui expressè cauerit iura Episcopalia reseruari, debet successori: ut traditè bene glossa in cap. cum olim & c. bis quæde major. & obedient. & ans. At omnia alia, quae ad iudicium, abolitionem, & condemnationem pertinent, bene porro, vt in suprad. cap. notatur.

24. Verum si caput iulum ueniat viuente Episcopo, dubium aliquod est, an aliquæ eius contentu possit alias leges ferre: obligantes ipsos capitulares? nam extraneum certum est obligari non posse, quia Capitulum non habet in diocesanis iurisdictionibus, nisi per mortem Episcopi.

Plures tenent non posse iulum legem ferre, neque praecipuum, sed solum regulam, & directionem, quia possit si iure, vel promittant Canonici eam seruare, tenebuntur, ex iuramento, vel promissione, non ex iure legis, aut praecipiti, Capitulum absque Episcopo non videtur iulum habere iurisdictionem, etiam illam habere, que necessitas etiam expostulandi Canonici iuramentum de seruandis statutis: Quia ergo in statutis nulla agnoscatur obligatio, expostulatur iuramentum ad illorum observationem. Addit Episcopum esse caput Capiuli, & cum illo uocum efficer. Ergo non potest Capitulum sine Episcopo habere iulum iurisdictionem: alias sine Episcopo esset integrum corpus, siquidem fine illo se posset regere, & gubernare.

25. Tenenda tamen est communis sententia, Capitulum posse ab eo contentu Episcopi leges, & statuta ferre obligatoria suos capitulo in his, quae pertinent ad rectam, & ordinariam gubernationem Ecclesie, quia absque Episcopo in his rebus procedunt: Ergo sicut est habere in illis iurisdictionem, atque adeo imponere posse leges, seu praecipita. Nam gubernario fine vi coactus sicut recte non posset: & colligitur ex cap. cum omni, de confit. vbi supra videtur posse Canonicos irregulato Episcopo ius in se ipsos statuere: quia tamen ius quod ibidem statuerunt, omnibus commune non erat, id est a Papa revocatur: in rebus autem gravioribus, quales sunt abrogatio aliquarum constitutionum, & alienatio, vel vendicio aliquius fundi, necessarius est confessus Episcopi, & iure Pontificis ex c. ium accessus, de confit. & ita tener Panormi, c. ium omnes de confit. n. 4. & Felini, i. 8. glossa c. 2. q. 1. verbo statuum, de verbis signific. in 6. syllust. verbo lex q. 4. Sebastian, Medicis q. 16. Salas disp. 8. scilicet 16. n. 3. & Bonacina disp. 1. q. 1. p. 3. n. 3. Suarez lib. 4. de legib. cap. 6. n. 1. & 12.

Neque obstat argumentum in contrarium: expostulatur enim iuramentum, ad maiorem statui obsecrantiam, & obligacionem: non quia simpliciter ratione statuti obligati Canonici non sint. Item ratione iuramenti obligantur absque dubio, scilicet illo se unum ex maiori probabilitate.

Ad confirmationem respondet Capitulum scilicet Episcopo esse corpus integrum: quia caput haber immediatum, scilicet Decanum, taliter, quod in Capitu' Episcopus, non est caput, sed Decanus.

26. Supradictam doctrinam extendit Felin, & Panormit. in cap. cum omni, & c. cum accessus, de confit. & syllust. verbo lex q. 5. Salas disp. 8. scilicet 17. num. 89. Albericus tract. de statu q. 3. & 6. ad alias Ecclesiæ collegatas, universitates, & societates, ac collegia: de omnibus enim dicunt possi in rebus leuioribus momenti leges ferre: sicut vero in gravioribus. Bonac. na verbo p. 2. num. 31. & Suarez cap. 6. num. 19. negant haec po-

testatam. Et quidem si ex usu, & consuetudine non habent, ex iure certum est non habere, quia nullibi inuenitur illis concessa, & potestis iurisdictionis, cum si res facti, presumenda non est, nisi probetur. Poterunt tamen vi bene aduentur (upradicte). D. Etates, constitutions, & ordinationes facere tam dispositivas, quam penales, quae ad culpan obligent, vel ratione potestatis dominata, quam communi has acquirent potest extraditione, quam vnuquis que de se communat, vel illius rectori facere, potest, vt gubernetur, & punatur, si non obediens, vel ratione promissionis, & iuramenti; quod solent praetare de terminandis statutis communatibus.

27. Tandem venit d' eundem de communatibus religiosorum, in quibus non iolum est potestis dominativa ex vi voti obediencia & traditione visulementi que ad se gubernandum; sed etiam est potestis iurisdictionis a Pontifice concessa ad gubernandum religiosos iuxta praecipuum regulam, utd. Salas disp. 4. de legi. 6. n. 2. cum Inscrit. cap. in singulis, de statu Monach. Salas disp. 8. scilicet 1. 8. Bonacina disp. 1. q. 1. p. 3. n. 3. fine. Sebastian. Medicis q. 9. 9. & 15. 1. quibus autem residet hæc potestis iurisdictionis, an iurice, in Capitulo generali tantum an etiam in ipso Genet. i. vel etiam in Provincialibus, aut in communib. spectanda sunt particularia cuiusque religionis statuta: nam secundum illa iuridicitate oportet.

28. Abbatis autem, & monachis praefecti concessam esse potestem praependi non iolum ex iure & iurisdictione, sed etiam ex iuridictione à Pontifice, videatur necessariò dicendum: alias non possent monachos delinquentes puniri: & iuridicitate Bonacina supra, Salas disp. 8. scilicet 19. n. 92. Valq. 1. 2. disp. 166. cap. 4. m. 28. Thom. Sanch. lib. 7. m. Decalog. 1. n. 27. Numquam tanca possunt praedicti, nisi ea, quae ad ielam, & potius gubernationem pertinet, potestis, nisi sua fuerint convenientia, quia ad alia imperanda iuridictione carent.

29. Inquiries, quibus delegari possit à Pontifice hæc potestis ferendi leges? Et quidem delegari possit nemini est dubium;

cum sit pars iurisdictionis: habetur cap. grauem, de sentent. ex-

communic. & tradit. in Panormit. n. 1. Suarez lib. 4. 6 fine, Salas disp. 8. scilicet 19. n. 92. Bonacina p. 33.

Difficil. scilicet, an ab aliis officiis delegari possit pro tota Ecclesia? Salas n. 93, existimat posse Consilio generali, perforce autem particulari expedienti non esse, Bonacina vero & Suarez, affirmant de eggibile non esse, qui non est deligatus intallabilis afflitto. Salas disp. 8. scilicet 19. n. 92. Bonacina p. 33.

30. Ego vero distinguendam censes: siquaque enim sunt leges immediatae ad mores pertinentes, queque hæc xp̄tantur, potius sunt definitiones sive iei, & conclusiones deinde ex principiis naturalibus, vel reuertari, quām potius sunt constitutions: & de his cetero nullum alium preter Pontificem nisi sive aliquid firmiter statuerit, vel ratione dictam, quoniam non cit. delegabilis afflitio. Spiritus sancti tequisita ad humilmodi leges: & hæc est lex propter bonis matrimonio eunuchorum, b. g. miam, coitem vagum, matronum dare, b. v. v. & forte praecipiente rei maiori fidei p. scilicet. Alii autem iuri leges, & metu ramantur pertinentes ad talium, quia sine illis & talibus obtinet p. imo etiam si aliud duecum disponeretur. Et in h. s. non video, qua ratione requiratur afflitio diuinus spiritus, præceptio in dicto ga-
to, & quare non possit aliquis pro tota Ecclesia potestatatem habere ferendi has leges: neque mihi se est, & inconveniens, in quo quid Conclavis generali, vel aliqua persona particularis possit iurisdictio alia statuere. vel medium praecipit p. scilicet h. s. in signaturi, vel acquirendi h. s. statu, vel in sacrificio Missæ aliquas ceremonias superadditæ: præceptio cum Pontifici semper liberum sit, legem illam a suo vicario s. omni abrogare, ratione potestatis à Christo concepta que nimiribus est.

31. Secundum dubitati potest de sceminiis, an capaces sunt iurisdictionis Ecclesie?

Negat V. Gloria refut. 2. de potestate Ecclesie. q. 2. n. 3. 4. & 5. Moverunt ex illo loco Pauli 1. Cor 14. Miserere in Ecclesiæ ta-
cent, tunc enim est misericordia locutus in Ecclesiæ, sed hoc fundamen-
tum iurisdictio est ad probandum est ostendit. Nam V. Gloria 2. cum
Paulus solum de publica exp. iuris dictio loquitur, non de legislatione. Adit posse legem scripturam condere, & alteri publica-
candam dare. Item hec mulier tupe sit in Ecclesiæ locutus ex
proprio motu: at ex potestate ipsius Pontificis ob aliquem ca-
sum gratiam tupe esse non videtur: vt de S. Catharina Scenensi
refert Bonacina disp. 1. a. 1. tunc 3. n. 15. admisit hanc ad conser-
vandum coram Pontifice, & Cardinalibus Ecclesiæ Romanae.
Quocirca tunc se mihi offert repugnantia, quoniam Pontifex
potest mulieri hanc post statum delegare, sicut & potestat in im-
ponendi censuras: sic Bonacina supra. Salas disp. 8. scilicet 19. n. 44.
& alii quos in tract. de censoria retul.

P N G E